

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 48, 755, 684, 759, 384, 748

Čtení: 1Tes 5, 12 – 28

Text: 1 Tes 5, 21 *Všecko zkoumejte, dobrého se držte.*

Je tradicí, že při novoročních bohoslužbách kážu na biblické heslo pro daný rok. Ani ten letošní nebude výjimkou. Heslo, které církev vybrala pro rok 2025 je vzato z nejstaršího dochovaného listu apoštola Pavla. Tento list dává nahlédnout do velmi raného křesťanství, do doby jen asi dvacet let po Ježíšově smrti a vzkříšení. Přechtený verš se nachází v závěru dopisu, kam apoštol zpravidla umísťuje různé praktické výzvy, rady, napomenutí a povzbuzení. A to je to, co potřebujeme na prahu nového roku slyšet i my.

Přečtěme si celý ten odstavec, obsahující Pavlovy krátké, ale úderné výzvy: „Stále se radujte, v modlitbách neustávejte, za všech okolností děkujte. Plamen Ducha nezhášejte, prorockými dary nepohrdejte, všecko zkoumejte, dobrého se držte, zlého se chraňte v každé podobě.“

Charakteristickým rysem křesťanů má být určitě radost. Ne našťvanost, zapšklost, škarohlídství či mrzutost. Radostné společenství poznáte na první dobrou – když tam vejdete, dýchne na vás srdečnost, laskavost, upřímnost, pokojná a svobodná atmosféra. Prostě se tam cítíte dobře. Naproti tomu studené, otažitě a rigidní společenství, kde vládne formalismus a ve vztazích cítíte dusno, takové společenství vás ihned odradí a znechutí. A takovým sborem jistě být nechceme. Sbor, kde jsou živé, upřímné vztahy, kde se lidé jeden za druhého modlí a vzájemně si důvěřují, je přímo oázou v poušti a protiváhou k anonymní a individualistické společnosti. Proto apoštol radí, abychom neustávali v modlitbách jeden za druhého a za tento svět.

Podobnou protiváhou k negativní náladě ve společnosti je způsob, jakým spolu mluvíme. Pavel říká: Za všech okolností děkujte. Nemyslí tím žádné úlisné lichocení, nýbrž vděčnou spokojenost s tím, co máme. Prostě, abychom si uvědomovali, jak se máme dobře v porovnání s těmi, kterým se ani nesní o věcech, které my pokládáme za samozřejmé.

Nakonec pak apoštol přechází do duchovní roviny a napomíná křesťanský sbor, aby nezhášel plamen Ducha a nepohrdal prorockými dary. Což se v našich poměrech občas děje. Plamen Ducha, tedy ono nadšení pro Krista, často nedovedeme mezi sebou ani sdílet, natož podporovat.

Ale co jsou ty prorocké dary, kterými nemáme pohrdat? To přece není jen kázání z kazatelny. To může být slovo povzbuzení i napomenutí od kteréhokoliv člověka, kterému Pán dal na srdce, aby nám něco vyřídil. Prorocká řeč je něco, co není výsledkem teologického studia, ale Božího vnuknutí. Bůh k nám může promluvit skutečně skrze kohokoliv a my bychom jím neměli pohrdat jen proto, že ho pokládáme za nedovzdělance či samozvance.

Samozřejmě ale nelze přijímat cokoliv nekriticky a bez ověření. A k tomu nás vyzývá právě letošní biblické heslo. „Všecko zkoumejte“. To je výzva jak ke kritickému myšlení, tak ale také k tomu, abychom se neuzavírali jiným myšlenkám a názorům. Máme zkoumat všecko a nesoudit jen podle sympatií a preferencí. „Všecko zkoumejte“ znamená „nevěřte slepě všemu“, ale také – nebojte se zkoumat i cizí myšlenky a náhledy, a shledáte-li je jako dobré, nebojte se je přijmout a podržet. Apoštol totiž neříká, abychom se drželi jen toho, co už jsme přijali, a na všechno ostatní se dívali kriticky a odmítavě. On to říká opačně: Zajímejte se o všechno a zkoumejte všechno. A z toho si pak vybírejte, co je dobré. Nemyslí tím pochopitelně, že máme všechno vyzkoušet, ale že máme o všem vážně přemýšlet. Dát si s tím tu práci. Protože můžeme vždy znovu objevit mnoho dobrého, které si smíme přivlastnit a pak se toho držet.

Má to samozřejmě i důsledky opačné. Totiž, pokud něco vyhodnotíme jako nedobré či dokonce zlé, tak je potřeba se před tím chránit. Proto Pavel dodává: Zlého se chraňte v každé podobě. Také by se dalo říci: Všecko zkoumejte, ale nepřijímejte všechno. Zlého se vyvarujte.

Na jiném místě apoštol píše v podobném duchu: „Ano, všechno je dovoleno, ale ne všechno prospívá“. Jinými slovy: Křesťanství není otázka zákazů a příkazů, ale moudrosti, co je prospěšné – toho je pak dobré se držet – a to, co je škodlivé, od toho se máme držet dál. Já osobně nevidím jako dobré řešení, něco v církvi zakazovat nebo dovolovat. Dovoleno je všechno, říká apoštol Pavel. O tom je svoboda, i ta křesťanská. Ale je třeba se učit osobní odpovědnosti a moudrosti, abych nepřijímal nekriticky všechno, co je dovoleno, nebo abych se nad tím zbytečně nerozčiloval, když se k tomu mohu postavit sám za sebe svobodně, odpovědně a dle moudrosti, kterou mi dává Duch Kristův.

V dnešní době, kdy se na nás valí tolik různých informací, často protichůdných a vzájemně si odporujících, je prostě nutné si vybírat. A přidržet se jen toho, co pokládáme za dobré.

Ta apoštolova výzva míří právě tímto směrem. Klidně si připusťme k tělu i protichůdné informace. Nebojme se zkoumat všechno, i to, co je nové nebo co nám bylo doposud cizí. Ale pak si z toho musíte vybrat. Co je dobré, toho se držte a co je zlé, toho se chraňte. Je to důraz na osobní odpovědnost každého z nás.

Nakonec ale znovu připomínám kontext, ve kterém to apoštol Pavel vyslovil. Volit mezi dobrým a zlým je třeba v souvislosti s tím, co bylo zmíněno na hned začátku – tedy i při rozdílných pohledech na to, co je dobré a zlé, je třeba usilovat o zachování stálé radosti, důvěry a vděčnosti. Sbor, který sice dobře rozlišuje mezi dobrým a zlým, ale zároveň nežije radostně, nepřijímá vděčně i lidi s jiným pohledem, nemá vřelé a laskavé vztahy, vyznačující se vzájemnou důvěrou a modlitbami, takový sbor nemá Ducha Kristova, i kdyby byl dogmaticky sebepravověrnější. A tak buďme vděční, vládne-li mezi námi duch Kristův, duch porozumění a lásky, duch přátelství a důvěry, nezhášeje takového Ducha a nezadupávejme jeho plamen do země. Nebuďme studení, ani vlažní, odtažití nebo strojení. Buďme sborem, kde na všechny dýchá lidskost, srdečnost, laskavost a svobodná spontánní atmosféra. Buďme společenstvím, které unese i lidské chyby a nedostatky. Já alespoň pokládám právě takový přístup za dobrý, a toho se držím.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty staviš milosrdenství nade vše, i nad naše oběti, zbožnost a boboslužbu. Chceš, abychom se jako tví učedníci vyznačovali láskou a radostí. Prosíme, věs nás upozorni, když ustáváme v modlitbách, když zapomínáme děkovat, když se stáváme překážkou nadšení a radosti, když přestáváme promýšlet a zkoumat nové věci. Kéž nám naše víra pomáhá držet se dobrého a chrání nás před zlem.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, klademe před tebe své dny, které jsou před námi a prosíme, abys je požehnal a posvětil. Víme, že nemůžeme od Boha přijímat jen věci dobré, ale i zlé. Ale prosíme, tě, abys nám dal sílu všechno zlé překonat a obstát. Kéž se neděsíme zpráv o válkách a katastrofách, ale povzbuzujeme a potěšujeme ty, kdo se bojí. Kéž se tvá církev vyznačuje nadějí, pokojem a radostí. Prosíme, nauč nás projevat upřímnou lásku v našich mezilidských vztazích. Kéž vnášíme klid tam, kde vládne nervozita. Kéž vyzářujeme spokojenost jako viditelný důsledek pokoje, kterým nás naplňuješ. Kéž do světa, plného rivalit a bojů o prestiž vnášíme mírnost, milosrdenství, velkorysost a shovívavost. Kéž dovedeme děkovat, chválit, povzbuzovat a potěšovat. Pane, ty sám skrze nás potěšuj ztrápené, povzbuzuj malomyslné, podpírej klesající. Kéž působíme sjednocení tam, kde se lidé rozdělují. Kéž se nebojíme pokory a kajícínosti, i když budeme vnímáni jako slabí. Kéž jako tvá církev rány hojíme a nezjitřujeme. Kéž v církvi zní zvěst, která je radostná a ne ubíjející. Kéž nejsou naše dny šedé a nudné, ale plné vzrušujícího nadšení, těšení a nadějného očekávání. Pane, Ježíši Kriste, to vše ti předkládáme jako svoji potřebu a prosbu. Ty sám, jako náš Pán a Spasitel učiň s námi veliké věci a zaradujeme se. Amen.*